བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས།

༄༅། །སྐབས་བཅུ་བདུན་པའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གྲོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་གཉིས་པའི་ཐོག་གཏན་འབེབས་གནང་བའི་གྲོས་ཆོད་ཁག་ཕྱོགས་བསྒྲིགས།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༤ ནས་ཚེས་ ༡༨ བར།

དཀར་ཆག

ཨང་།	གྲོས་ཚོད་ཁག	ཤོག་ཆ་ཨང་།	ཤོག་གྲངས།
༡	བོད་བསྟན་སྲིད་ཀྱི་བདེ་རྩའི་སླད་དུ་ལུས་སྲོག་ཡོངས་སྤྲོད་ཡོངས་སུ་བློས་གཏོང་གནང་མཁན་གྱི་གཞིས་ལུས་རྒྱལ་གཅེས་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་རྣམས་ལ་གཞུང་འབྲེལ་མྱ་ངན་གུས་འདུད་དང་། དམིགས་བཀར་ཆེ་དབང་ནོར་བུ་ལགས་འདས་གྲོངས་སུ་ཕྱིན་པར་གཞུང་འབྲེལ་མྱ་ངན་གུས་འདུད་ཀྱི་རྗེས་དྲན་གྲོས་ཚོད་ཨང་ ༢༠༢༢།༡༧།༢།༣ཀ	༣ཀ	༢
༢	ནོ་སྦེལ་ཞི་བདེའི་གཟེངས་རྟགས་བཞེས་མྱོང་མཁན་ཡི་ཤུའི་བླ་ཆེན་ཨར་ཆི་བྷི་ཤོབ་ཊེ་སི་མོན་ཊུ་ཊུ་ (Archbishop Desmond Tutu) མཆོག་སྐུ་ཚེ་མ་ཟིན་པའི་ཡིད་སྐྱོའི་གནས་ཚུལ་ལ་གཞུང་འབྲེལ་མྱ་ངན་གུས་འདུད་ཀྱི་རྗེས་དྲན་གྲོས་ཚོད་ཨང་ ༢༠༢༢།༡༧།༢།༣	༣ཁ	༢
༣	རྒྱ་གར་བྱང་ཕྱོགས་ཧི་མ་ཅལ་མངའ་སྡེའི་སྤྱི་ཁྱབ་བློན་ཆེན་དང་རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་གི་བློན་ཆེན་ཟུར་པ་སྐུ་ཞབས་ཝིར་བྷ་དྲ་སིངྒ་ (Virbhadra Singh) མཆོག་སྐུ་ཚེ་མ་ཟིན་པའི་ཡིད་སྐྱོའི་གནས་ཚུལ་ལ་གཞུང་འབྲེལ་མྱ་ངན་གུས་འདུད་དང་མཛད་རྗེས་ལ་རྗེས་དྲན་གྲོས་ཚོད་ཨང་ ༢༠༢༢།༡༧།༢།༤	༤	༢
༤	བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཞོན་ཟུར་པ་ཁྲི་འདུ་དཔོན་འཆི་མེད་རྣམ་རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་ཚེ་མ་ཟིན་པའི་ཡིད་སྐྱོའི་གནས་ཚུལ་ལ་གཞུང་འབྲེལ་མྱ་ངན་གུས་འདུད་དང་མཛད་རྗེས་ལ་རྗེས་དྲན་གྲོས་ཚོད་ཨང་ ༢༠༢༢།༡༧།༢།༥	༥	༡
༥	བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཟུར་པ་འབྲོག་སྨད་ཚེ་བརྟན་ནོར་བུ་མཆོག་སྐུ་ཚེ་མ་ཟིན་པའི་ཡིད་སྐྱོའི་གནས་ཚུལ་ལ་གཞུང་འབྲེལ་མྱ་ངན་གུས་འདུད་དང་མཛད་རྗེས་ལ་རྗེས་དྲན་གྲོས་ཚོད་ཨང་ ༢༠༢༢།༡༧།༢།༦	༦	༢
༦	གཞུང་འབྲེལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེད་ཀྱི་གྲོས་ཚོད་ཨང་ ༢༠༢༢།༡༧།༢།༧	༧	༥

ཡིག་ཆ་ཨང་། ༣ ཀ

གཞུང་འབྲེལ་མྱུ་ངན་ཁྱུས་འདུད་ཀྱི་རྗེས་དྲན་གྲོས་ཚོད།

སྔོན་གླེང་།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༢༥ ཉིན་རང་ལོ་ ༢༥ ཡིན་པ་གཞིས་པ་ཆེ་དབང་ནོར་བུ་ལགས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ལྷ་སའི་རྩེ་པོ་ཏ་ལའི་མདུན་ཐང་དུ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ཐོག་འཛིན་པའི་དྲག་གནོན་ཅན་གྱི་སྲིད་བྱུས་ཁག་ལ་ཞི་རྒོལ་ཆེད་རང་ལུས་མེར་བསྲེགས་གནང་ཡོད། སྐབས་དེར་རྒྱ་གཞུང་གི་དམ་དྲག་ཤུགས་ཆེའི་དབང་གིས་འདས་གྲོངས་སུ་གྱུར་ཡོད་མེད་སོགས་ཀྱི་གནས་སྟངས་ཁ་གསལ་མེད་པར་གནས་ཚུལ་རྩད་ཞིབ་སྐབས་ད་ཆ་འདས་གྲོངས་སུ་གྱུར་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་དངོས་བདེན་དུ་གྱུར་ཡོད་ནའང་ཚེས་ཆ་ད་ལྟའང་གསལ་པོ་ཞེས་རྟོགས་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ནས་བཟུང་ད་བར་ཤེས་རྟོགས་ར་སྤྲོད་གསལ་པོ་བྱུང་བ་བོད་ནང་བོད་མི་གྲངས་ ༡༥༦ གིས་རང་ལུས་མེར་བསྲེགས་གནང་བའི་ཁོངས་ ༡༣༩ འདས་གྲོངས་སུ་ཕྱིན་པ་ཁ་གསལ་བྱུང་ཡོད་ནའང་གཞན་རྣམས་ཀྱི་གནས་སྟངས་ཁ་གསལ་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ་མེད། རང་ལུས་མེར་བསྲེགས་གནང་མཁན་དེ་དག་གིས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ཐོག་འཛིན་པའི་གདུག་རྩུབ་ཅན་གྱི་དྲག་གནོན་སྲིད་བྱུས་ལ་ངོས་ལེན་མེད་པ་དང་། བོད་མིའི་བླ་ན་མེད་པའི་དབུ་འཕྲིད་སྤྱི་ནོར་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་བོད་དུ་གདན་ཞུ་དགོས་པ། བོད་ལ་རང་དབང་དགོས་པ། བོད་ལ་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་སྐད་ཡིག་ལ་རང་དབང་དགོས་པ། བོད་ཀྱི་རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་ལ་བདག་སྐྱོང་དགོས་པ། བོད་མིར་དྲག་གནོན་མཚམས་འཇོག་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་དགོས་འདུན་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་བཏོན་གནང་ཡོད་ནའང་རྒྱ་གཞུང་གིས་ཞི་འབོད་དེ་དག་ལ་རྩིས་མེད་རྡོག་རོལ་བཏང་སྟེ་དྲག་གནོན་བྱེད་བཞིན་པར་བརྟེན། བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཐུ་མ་ཐུབ་བློས་གཏོང་ཆེན་པོས་ཞི་རྒོལ་འདི་རིགས་ཡོང་བཞིན་ཡོད་པས་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གྲོས་ཚོགས་སྔ་རྗེས་རིམ་པའི་ནང་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཀྱི་གྲོས་ཆོད་ཁག་བཞག་ཡོད་པའི་ནང་དོན་ལྟར་རྒྱ་གཞུང་ནས་བོད་མི་རང་ལུས་མེར་བསྲེགས་གཏོང་གནང་མཁན་ཁོང་རྣམ་པའི་ཞལ་ཆེམས་དང་གདུང་འབོད། དགོས་འདུན་བཅས་ལ་བདག་སྤྲོད་བྱས་ཏེ་བོད་ལ་འཛིན་པའི་དྲག་གནོན་གྱི་སྲིད་བྱུས་ལ་མཚམས་འཇོག་དང་དོན་ཕན་ལྡན་པའི་བོད་རྒྱ་གཉིས་སྨན་ཡོང་ཕྱིར་འབྲེལ་མོལ་གྱི་ལས་དོན་འཕྲལ་དུ་འགོ་འཛུགས་དགོས་པའི་སྐུལ་མ་དང་འབྲེལ་གྲོས་ཆོད་ཅིག་འཛུག་དགོས་རྒྱུ་གལ་ཆེར་མཐོང་།

གྲོས་ཆོད།

རྒྱལ་གཅེས་པ་ཁོང་གི་མཛད་རྗེས་ལ་ཡི་རངས་བསྔགས་བརྗོད་ཞུ་རྒྱུ་དང་། ཚེ་རབས་ཀུན་ཏུ་བྱས་བསགས་སྡིག་ལྟུང་རྣམས་བྱང་ཞིང་དག་ནས་དལ་རྟེན་རིམ་བརྒྱུད་ཀྱིས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ལ་མྱུར་དུ་རེག་པའི་སྨོན་

འདུན་དང་། ཤུལ་ལུས་ནང་མི་ཉེ་འབྲེལ་ཚོགས་བཅས་རྣམས་ལ་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་དང་། རྒྱལ་གཅེས་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་ཁོང་རྣམས་ཀྱི་མངོན་འདོད་ལྟར། ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་རང་ཡུལ་གངས་ཅན་ཞིང་དུ་༧ཞབས་སོར་བདེ་བར་འཁོད་ཐུབ་པ་དང་། གཞིས་བྱེས་མཉམ་འཛོམས་ཀྱིས་བོད་མི་ཡོངས་ལ་རང་དབང་བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་ཉི་མ་མགྱོགས་ནས་སླར་དུ་ཤར་བའི་མཆོག་གསུམ་༧རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོར་གདུང་ཤུགས་དྲག་པོས་གསོལ་འདེབས་ཞུ་རྒྱུ་བཅས་ཀྱི་སྤྱི་མོས་གྲོས་ཆོད་དུ། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༨ ལ།།

གོང་གསལ་གྲོས་ཆོད་འདི་བཞིན་སྐབས་ ༡༧ པའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གྲོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་ ༣ པའི་ཐོག་སྤྱི་མོས་ཀྱིས་གཏན་འབེབས་གནང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༨ ལ།།

གཞུང་འབྲེལ་སྨྱུང་དན་གུས་འདུད་ཀྱི་རྗེས་དྲན་གྲོས་ཚོད།

སྔོན་གླེང་།

༄༅། །ནོ་སྦེལ་ཞི་བདེའི་གཟེངས་རྟགས་བཞེས་སྐྱོང་མཁན་ཡེ་ཤུའི་བླ་ཆེན་ཨར་ཆི་བིཤོབ་ཊེ་སི་མོན་ཊུ་ཊུ་ (Archbishop Desmond Tutu) མཆོག་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ཟླ་ ༡༢ ཚེས་ ༢༦ ཉིན་དགུང་གྲངས་ ༩༠ ཐམ་པའི་ཐོག་སྐུ་ཚེའི་མ་ཐེན་པའི་ཡིད་སྐྱོའི་གནས་ཚུལ་ཐོན་འདུག

ཁོང་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༣༡ ལོའི་ཟླ་བ་ ༡༠ ཚེས་ ༠༧ ཉིན་ཡབ་ཛཁརནྷ་ཛེ་ལི་ལོ་ཊུ་ཊུ་ (Zachariah Zelilo Tutu) དང་། ཡུམ་ཨ་ལེན་ཌོ་རོ་ཐྷ་མེ་ཝོ་ཚེག་མྠེལེར་ (Allen Dorothea Mavoertsek Mathlare) གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་ལྷོ་ཨ་ཧྥི་རི་ཀའི་ས་ཁུལ་ཀི་ལག་སི་ཌོབ་ (Klerksdorp) ཞེས་པར་སྐུ་འཁྲུངས། ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ལ་བུ་ཕྲུག་ལྔ་ཡོད་པ་ནས་ཁོང་གསུམ་པ་དེ་ཡིན། ཁོང་དང་ལྷུམ་སྐྱུ་ནོ་མ་ལི་ཛོ་ལེ་ཥ་ (Nomalizo Leah Shenxane) ལགས་གཉིས་ལ་སྲས་བཞི་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥…༡༩༥༦ ལོར་ཁོང་ལ་ཇོ་ནསེ་ཧྥབྒ་ཏུ་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་པ་བིཤོབ་ (Johannesburg Bishop) ཅེས་པའི་མཚན་གནས་ཐོབ་པ་དང་། མཚན་གནས་དེ་མི་རིགས་ནག་པོ་ཞིག་ལ་ཐོབ་པ་ཐེངས་དང་པོ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། དེའི་རྗེས་ཀེབ་ཊཱཨོན་ (Cape Town) གྱི་ཨར་ཆི་བིཤོབ་ (Arch Bischop) གནང་ཡོད་པ་མ་ཟད་ལྷོ་ཨ་ཧྥི་རི་ཀའི་ཡེ་ཤུའི་ལྷ་ཁང་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གཙོ་སྐྱོང་ཡང་གནང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༤ ལོར་ནོ་སྦེལ་ཞི་བདེའི་གཟེངས་རྟགས་འབུལ་བཞེས་མཛད་པ་དང་། དེ་ནི་གཙོ་བོ་བླ་ཆེན་མཆོག་ནས་ལྷོ་ཨ་ཧྥི་རི་ཀའི་ནང་གི་མི་རིགས་དཀར་ནག་དབྱེ་འབྱེད་ཀྱི་དཀའ་རྙོག་རྣམས་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ཐོག་ནས་མི་མང་དང་མཉམ་རུབ་ཀྱིས་ཕྱག་ལས་གནང་སྟེ་འཛམ་གླིང་ནང་ཞི་བདེ་ཡི་མིག་དཔེ་བཟང་པོ་སྟོན་གནང་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་ནོ་སྦེལ་ཞི་བདེའི་གཟེངས་རྟགས་ཕུལ་ཡོད། དེ་བཞིན་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལོར་ཇོན་ཡུལ་གྱི་ཇོན་ཊེམ་པེལ་ཊེན་གཟེངས་རྟགས་(John Templeton Prize) ཀྱང་འབུལ་བཞེས་མཛད་ཡོད། ཁོང་གིས་དཀའ་སྡུག་འོག་གནས་པའི་འཛམ་གླིང་སྤྱིའི་མི་མང་ས་ཡ་མང་པོ་དང་ལྷག་པར་བོད་མི་རྣམས་ལ་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་ཧ་ཅང་ཚད་མཐོན་པོ་གནང་ཡོད་པ་དང་། ཁོང་གིས་དྲང་བདེན་གྱི་ལམ་ནས་རང་མི་རིགས་ལ་རང་དབང་ཐོབ་པར་མཛད་པ་དེས་འཛམ་གླིང་མི་མང་དང་བོད་མི་ཚོར་སེམས་ཤུགས་འཕར་མ་སྦྱིན་ཡོད་ལ། ཁོང་གིས་མི་རིགས་དཀར་ནག་དབྱེ་འབྱེད་ཀྱི་སྲིད་བྱུས་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རྡོ་རྒོལ་དང་། འགྲོ་བ་མིའི་བདེ་སྡུག་ལ་ཐུགས་ཁུར་ཆེ་བཞེས་ཀྱིས་དམ་བཅའ་བརྟན་པོའི་སྒོ་ནས་འཐབ་རྩོད་གནང་མཁན་ཞིག་དང་། བདེན་པ་བདེན་ཐུབ་ཀྱིས་བར་འདུམ་སྙད་ཕྱག་ལས་རྒྱུན་སྐྱོང་གནང་མཁན་ཞིག་ཡིན་པས་འཛམ་གླིང་མི་མང་ལ་དྲང་བདེན་གྱི་སེམས་ཤུགས་བསྐྱེད་སའི་འབྱུང་ཁུངས་ལྟ་བུ་ཞིག་ཀྱང་ཆགས་ཡོད།

བླ་ཆེན་ཁོང་ནི་སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་བོད་མིར་ཧ་ཅང་ཐུགས་ཐག་ཉེ་པོ་གནང་མཁན་ཞིག་ཡིན་ལ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༢ ལོར་སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་སྐུ་མགྲོན་དུ་བཞུགས་སྐབས་རྫ

སར་ཐེངས་དང་པོ་ཆིབས་བསྒྱུར་གནང་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ལོར་སྐྱི་ནོར་༧དགོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དགུང་གྲངས་ ༨༠ ལ་ཕེབས་པའི་༧སྐུའི་གྲུ་སྟོན་གྱི་སྟོན་ཅམ་ལ་བཞུགས་སྐར་ཊ་སར་སླར་ཡང་ཆིབས་བསྒྱུར་གནང་ཡོད། སྐབས་དེར་སྐྱི་ནོར་༧དགོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ཀུང་ར་གནམ་ཐང་དུ་བླ་ཆེན་ཁོང་ཕེབས་བསུར་ཞབས་སོར་འཁོད་པ་མ་ཟད་ཁོང་རྣམ་གཉིས་མཇལ་འཛོམས་སྐབས་དྭངས་གཙང་ལྷད་མེད་ཀྱི་བྱིས་པ་ཆུང་དུ་གཉིས་ལྟར་ཐུགས་འདྲིས་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པའི་མཇལ་འཕྲོད་དང་ཕན་ཚུན་བཙོས་མིན་གྱི་ཀུ་རེ་སོགས་མཛད་ཚུལ་གྱིས་མི་རྣམས་ལ་དགའ་དད་སྤྲོ་གསུམ་གྱི་སྤྲོ་བ་སྐྲིན་པའི་མཛད་འཕྲིན་བསྐྱངས་གནང་ཡོད་པ་དང་། བཞུགས་སྐར་དུ་ཞབས་སོར་འཁོད་རྗེས་ཁོང་རྣམ་གཉིས་ནས་བདུན་ཕྲག་གཅིག་རིང་གི་དུས་ཚོད་གཏོང་གནང་མཛད་དེ་མཇལ་འཛོམས་ཐོག་འཛམ་གླིང་ནང་ཞི་བདེ་དང་བདེ་སྐྱིད་གོང་མཐོར་ཇི་ལྟར་སྤེལ་ཀྱུའི་ཐད་བཀའ་བསྡུར་བགྲོ་གླེང་ལྷུག་པོར་མཛད་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་ཕྱོགས་སྒྲིག་ཞུས་པའི་དཔེ་དེབ་སྤྲོ་དེབ་ (Book Of Joy) ཅེས་པ་དེང་སྐབས་འཛམ་གླིང་ནང་མི་མང་པོས་ལྟ་ཀློག་དང་དོན་གཉེར་བྱ་ཡུལ་དཔེ་དེབ་གྲགས་ཅན་ཞིག་ཆགས་ཡོད།

ཁོང་སྐུ་ཚེ་མ་ཟིན་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་འདིའི་ནུས་ཆེན་གྱི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་འཛམ་གླིང་ཞི་བདེའི་མཚོན་རྟགས་ཤིག་མེད་པར་གྱུར་ཏེ་ཧ་ཅང་བློ་ཕམ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་གི་སྐུ་ཚེ་རྩོལ་པོར་ཐུགས་སྟོབས་ཆེན་པོས་གཞན་ཕན་ནུས་ཆེན་གྱི་མཛད་རྗེས་འཇོག་གནང་མཛད་ཡོད་པ་ནི་དུས་རྟག་ཏུ་གནས་ངེས་ཡིན་པས་བླ་ཆེན་ཁོང་གི་མཛད་རྗེས་ལ་ཡི་རངས་ཞུ་རྒྱུ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། ཁོང་གི་སྙིང་སྟོབས་ཆེན་པོའི་མཛད་རྗེས་དེ་དག་མི་ཉམས་རྒྱུན་འཛིན་སྒྲུབ་བདེན་པ་དང་འཚེ་བ་མེད་པའི་ལམ་ལ་གཞོལ་རྒྱུ་ནི་དོན་གྱི་གནད་དམ་པ་ཡིན།

གྲོས་ཆོད།

སྐུ་གཤེགས་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གཞན་ཕན་རྨད་བྱུང་གི་མཛད་རྗེས་རྣམས་ལ་གུས་བཀུར་ཆེ་བསྟོད་ཀྱིས་བསྔགས་བརྗོད་ཞུ་རྒྱུ་དང་། ཁོང་ཉིད་སྐུ་ཚེ་མ་ཟིན་པ་འདིས་འཛམ་གླིང་ཞི་བདེ་དང་བོད་དོན་འཐབ་རྩོད་ལའང་གྱོང་གུད་གོད་ཆག་བྱུང་བར་བརྟེན་ཤུལ་བཞུགས་ནང་མི་ཉེ་འབྲེལ་ལྟོས་བཅས་དང་རྗེས་འབྲང་རྣམས་ལ་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་གཞིས་བྱེས་བོད་མི་ཡོངས་ཀྱི་ཆབ་ཞུས་ཏེ་ཐུགས་གསོ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། དམ་པ་ཁོང་གི་ཐུགས་འདུན་བཟང་པོ་རྣམས་ཡོངས་སུ་འགྲུབ་ཅིང་། ཚེ་རབས་ཀུན་ཏུ་བདེ་ནས་བདེ་བར་བགྲོད་པའི་སྨོན་ལམ་ཤུགས་དྲག་ཞུ་རྒྱུ་བཅས་ཀྱི་སྤྱི་མོས་གྲོས་ཆོད་དུ། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ཟླ་ ༠༣ ཚེས་ ༡༨ ལ།།

གོང་གསལ་གྲོས་ཆོད་འདི་བཞིན་སྐབས་ ༡༧ པའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གྲོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་ ༢ པའི་ཐོག་སྤྱི་མོས་ཀྱིས་གཏན་འབེབས་གནང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༨ ལ།།

Tibetan Parliament-In-Exile

གཞུང་འབྲེལ་མྱ་ངན་གསུམ་འདུད་ཀྱི་རྗེས་དྲན་གྲོས་ཆོད།

སྔོན་སྒྲིག།

༄༅། །རྒྱ་གར་བྱང་ཕྱོགས་ཧི་མ་ཅལ་མངའ་སྡེའི་སྤྱི་ཁྱབ་བློན་ཆེན་ཐེངས་དྲུག་དང་། རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་གི་བློན་ཆེན་གནང་མྱོང་མཁན་སྐུ་ཞབས་ཕིར་བྷདྲ་སིངྷ་ (Virbhadra Singh) མཆོག་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ཟླ་ ༧ ཚེས་ ༨ ཞོགས་པ་ཆུ་ཚོད་ ༤ ཙམ་ལ་སིམ་ལའི་ཨིན་དྷི་ར་གྷནྡིའི་སྨན་ཁང་དུ་སྐུ་ཚེའི་འཕེན་པ་རྫོགས་པའི་ཡིད་སྐྱོའི་གནས་ཚུལ་ཐོན་འདུག

ཁོང་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༣༤ ཟླ་ ༦ ཚེས་ ༢༣ ཉིན་དེ་སྔ་ཧི་མ་ཅལ་ཁུལ་གྱི་རྒྱལ་པོའི་འཛིན་སྐྱོང་མངའ་སྡེ་བྷུ་ཤཱར་ (Bushahr) ཞེས་པ་དང་། ད་ལྟའི་ཧི་མ་ཅལ་མངའ་ཁོངས་སིམ་ལ་རྫོང་གི་སཱ་ར་ཧན་ (Sarahan) ཞེས་པའི་ནང་རྒྱལ་པོའི་ཁྱིམ་རྒྱུད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། སློབ་གྲྭ་ཐོན་རྗེས་རྒྱལ་ས་ལྡི་ལིར་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་སེན་སི་ཏེ་ཕན་མཐོ་སློབ་ (St. Stephen's College, Delhi) ནས་ཉེ་བའི་གཙུག་ལག་རབ་འབྱམས་པ་ཐོན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༢ ལོར་ཧི་མ་ཅལ་མངའ་སྡེའི་གོང་རེ་སི་སྲིད་དོན་ཚོགས་པའི་ཁོངས་ནས་རྒྱ་གར་དབུས་གྲོས་ཚོགས་འོག་མའི་འཐུས་མིར་བདམས་ཐོན་བྱུང་བ་དང་། རིམ་པས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༧ དང་། ༡༩༧༡། ༡༩༨༠། ༢༠༠༩ བཅས་སྐབས་ལྔའི་རིང་ལ་རྒྱ་གར་དབུས་གྲོས་ཚོགས་འོག་མའི་འཐུས་མི་གནང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༦ ལོར་མཉམ་སྡེབ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཆེན་ཐོག་རྒྱ་གར་གྱི་སྐུ་ཚབ་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་མི་གནང་བ་དང་། དེ་བཞིན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༦ ནས་ ༡༩༧༧ བར་རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་གི་ཡུལ་སྐོར་སྐྱོ་འཆམ་དང་མཁའ་འགྲུལ་གྱི་བློན་ཆེན་གཞོན་པ་ (Deputy Minister for Tourism and Civil Aviation) དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༠ ནས་ ༡༩༨༣ བར་རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་གི་བཟོ་གྲྭའི་བློན་ཆེན། (Minister of State for Industries) ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ཟླ་ ༥ ནས་ ༢༠༡༡ ཟླ་ ༡ བར་རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་གི་ངར་ལྕགས་བློན་ཆེན། (Minister of Steel) དེ་རྗེས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༢ ཟླ་ ༦ བར་རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་གི་ཚོང་ལས་བློན་ཆེན་ (Ministry of Micro,Small and Medium Enterprises) བཅས་གནང་ཡོད།

དེ་བཞིན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༣ ཟླ་ ༡༠ པའི་ནང་ཧི་མ་ཅལ་མངའ་སྡེའི་བར་མའི་འོས་བསྡུའི་སྐབས་མངའ་སྡེའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིར་བདམས་ཐོན་དང་། རིམ་པས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༥ དང་། ༡༩༩༠། ༡༩༩༣། ༡༩༩༨། ༢༠༠༣། ༢༠༠༧། ༢༠༡༢ བཅས་ཁྲིན་སྐབས་བརྒྱད་རིང་མངའ་སྡེའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིར་བདམས་ཐོན་བྱུང་ཞིང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༣ ཟླ་ ༤ པར་ཁོང་ཧི་མ་ཅལ་མངའ་སྡེའི་སྤྱི་ཁྱབ་བློན་ཆེན་དུ་ཐེངས་དང་པོར་བསྐོ་གཞག་གནང་བ་ནས་བཟུང་རིམ་པས་སྐབས་དྲུག་རིང་མངའ་སྡེའི་སྤྱི་ཁྱབ་བློན་ཆེན་གྱི་མཛད་འགན་བཞེས་གནང་ཡོད། དེ་ནི་ཧི་མ་ཅལ་མངའ་སྡེའི་ནང་སྤྱི་ཁྱབ་བློན་ཆེན་ལས་ཡུན་རིང་ཤོས་གནང་མཁན་ཞིག་ཆགས་ཡོད།

ལྷག་པར་དུ་སྐུ་ཞབས་ཊཱ་ཊཱ་ཕིར་ཛཱནྣ་སིནྡྷ་མཆོག་ནི་བོད་མིའི་བླ་ན་མེད་པའི་དབུ་འཁྲིད་སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་ཐུགས་སྣང་གཞིན་པོ་ཡོད་པ། བོད་དོན་འཐབ་རྩོད་ཐོག་ཧྲག་ཏུ་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་སྐུ་འཚོ་ཞུགས་སྐབས་༧གོང་ས་མཆོག་གི་སྐུའི་གྲུ་སྟོན་སོགས་གཞུང་འབྲེལ་མཇལ་སྐོར་ཁག་ཅིག་ལ་གདན་ཞུས་ལྟར་སྐུ་མགྲོན་དུ་ཆེད་ཕེབས་གནང་བ་དང་། ༧གོང་ས་མཆོག་གི་བཞུགས་སྒར་དང་དབུས་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་བསྡོ་གནས་ཡོད་ས་མེག་ལྗོན་ནས་ཧ་ཤོད་བར་གྱི་འགྲོ་ལམ་དེར་པོ་ཏ་ལའི་གཞུང་ལམ་ (Potala Road) ཞེས་མིང་བྱང་ཡང་གནང་། དེ་བཞིན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་སྐུ་ཚབ་སྤུ་རྗེས་རིམ་པར་མཇལ་འཕྲད་གནང་བ་སོགས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་ཁ་ཞེ་གཉིས་མེད་ཀྱིས་བོད་དོན་ཐོག་ཤ་ཚ་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་ཤུགས་ཆེ་གནང་མཁན་ཞིག་ཡིན།

གྲོས་ཆོད།

སྐུ་གཤེགས་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྨད་བྱུང་མཛད་རྗེས་རྣམས་ལ་གུས་བཀུར་ཆེ་བསྟོད་ཀྱིས་བསྔགས་བརྗོད་ཞུ་རྒྱུ་དང་། ཁོང་ཉིད་སྐུ་ཚེ་མ་ཟིན་པ་འདིས་བོད་དོན་འཐབ་རྩོད་ལ་འང་གྱོང་གུད་གོད་ཆག་བྱུང་བར་བརྟེན་ཤུལ་བཞུགས་ནང་མི་ཉེ་རྒྱས་བཅས་རྣམས་ལ་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་གཞིས་བྱེས་བོད་མི་ཡོངས་ཀྱི་ཚབ་ཞུས་ཏེ་ཐུགས་གསོ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། དམ་པ་ཁོང་གི་ཐུགས་འདུན་བཟང་པོ་རྣམས་ཡོངས་སུ་འགྲུབ་ཅིང་། ཚེ་རབས་ཀུན་ཏུ་བདེ་ནས་བདེ་བར་བགྲོད་པའི་སྨོན་ལམ་ཤུགས་དྲག་ཞུ་རྒྱུ་བཅས་ཀྱི་སྤྱི་མོས་གྲོས་ཆོད་དུ། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ཟླ་ ༠༣ ཚེས་ ༡༨ ལ།།

གོང་གསལ་གྲོས་ཆོད་འདི་བཞིན་སྐབས་ ༡༧ པའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གྲོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་ ༢ པའི་ཐོག་སྤྱི་མོས་ཀྱིས་གཏན་འབེབས་གནང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༨ ལ།།

[illegible] ༢༠༢༢།༡༧།༣།༥

ཡིག་ཆ་ཨང་། ༥

གཞུང་འབྲེལ་སྨྱུ་ངན་གུས་འདུད་ཀྱི་རྗེས་དྲན་གྲོས་ཆོད།

སྔོན་གླེང་།

༄༅། །བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཞོན་ཟུར་པ་ཁྲི་འདུ་དཔོན་འཆི་མེད་རྣམ་རྒྱལ་མཆོག་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༠༣ ཉིན་ཨ་རིའི་མངའ་སྡེ་མེ་སི་ཆུ་སེའི་སྨན་ཁང་དུ་སྐུ་ཚེ་མ་ཟིན་པའི་ཡིད་སྐྱོའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་།

ཁོང་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༣ ལོར་པ་ནམ་མཁའ་རྡོ་རྗེ་དང་། མ་སྒྲོལ་དཀར་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས་པ་དང་། ཕ་ཡུལ་ཁམས་སྒ་པ་ཁྲི་འདུ་ནས་ཡིན་ཞིང་། བཙན་བྱོལ་དུ་འགྱུར་རྗེས་ཨ་རིར་དྲག་པོ་དམག་གི་སློབ་སྦྱོང་གནང་མྱོང་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་གར་མའི་སོར་སྦྲེལ་ཀོབ་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ལུགས་བསམ་གཞིས་གྲོང་གཉིས་པའི་སྤྱི་མི་དང་མཉམ་སྦྲེལ་འགན་འཛིན་གྱི་ཚོགས་མི། ས་གནས་མདོ་ཁམས་ཆུ་བཞི་སྒང་དྲུག་གི་རྒྱུན་ལས། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྐབས་བདུན་པ་དང་། བརྒྱད་པ། བཅུ་པ་བཅས་སྐབས་སོ་སོར་མདོ་སྟོད་ཚོལ་ཁའི་ཁོངས་ནས་སྤྱི་འཐུས་སུ་བདམས་ཐོན་གྱིས་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་ལས་འགན་བཞེས་ཡོད་པ་མ་ཟད། སྐབས་བཅུ་པའི་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པའི་ཐུགས་འགན་བཞེས་པ་སོགས་ཀྱི་ཕྱག་ལས་གནང་ཡོད། མདོར་ན་ཁོང་ནི་སྐུ་ཚེ་ཧྲིལ་པོར་བོད་བསྟན་སྲིད་མི་རིགས་དང་བཅས་པར་སྲི་ཞུ་ཞབས་འདེགས་ལྷག་བསམ་གྱི་འདུན་སྒོ་ཆེར་བསྐྱེད་ཡུན་རིང་གནང་མཁན་མཛད་རྗེས་ཅན་ཞིག་ཡིན།

གྲོས་ཆོད།

སྐུ་གཤེགས་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཛད་རྗེས་ལ་ཡི་རངས་བསྔགས་བརྗོད་ཞུ་རྒྱུ་དང་། དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་རབས་ཀུན་ཏུ་བྱས་བསགས་སྡིག་ལྟུང་རྣམས་བྱང་ཞིང་དག་ནས་དཔལ་རྟེན་རིམ་བརྒྱུད་ཀྱིས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ལ་མྱུར་དུ་རེག་པའི་སྨོན་འདུན་དང་། ཞུལ་ལུས་བཟའ་ཟླ་དང་བུ་ཕྲུག་གཉེན་ཉེ་ཉེ་ལྷོས་བཅས་རྣམས་ལ་ཐུགས་གསོ་ཞུ་རྒྱུ་བཅས་ཀྱི་གྲོས་ཆོད་དུ། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ཟླ་ ༠༣ ཚེས་ ༡༨ ལ།།

གོང་གསལ་གྲོས་ཆོད་འདི་བཞིན་སྐབས་ ༡༧ པའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གྲོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་ ༣ པའི་ཐོག་སྤྱི་མོས་ཀྱིས་གཏན་འབེབས་གནང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༨ ལ།།

Tibetan Parliament-in-Exile

ཡིག་ཆ་ཨང་། ༦

གཞུང་འབྲེལ་མྱུ་རྣ་གྲུས་འདུད་ཀྱི་རྗེས་དྲན་གྲོས་ཚོད།

སྔོན་གླེང་།

༄༅། །བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཐུར་པ་འགྲོག་སྐད་ཆེ་བརྟན་ནོར་བུ་མཆོག་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ཟླ་ ༡༢ ཚེས་ ༠༢ ཉིན་གྱི་ལྷ་རེངས་སུ་བལ་ཡུལ་རྒྱལ་ས་ཀཱ་ཋ་མན་གྲུར་སྐུ་ཚེ་མ་ཟིན་པའི་ཡིད་སྐྱོའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་།

ཁོང་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་བོད་ལ་སྟོད་འགྲོག་པ་སྨན་ལྷའི་ཡུལ་དུ་འཁྲུངས་ཤིང་། བྱིས་པའི་དུས་སུ་ཤར་ཁུམ་ནང་པ་ལ་གདངས་ལ་བརྒྱུད་ཤར་ཁུམ་བུར་པ་མ་སྤྱུན་མཆེད་མཉམ་སྐྱབས་བཅོལ་ལ་འགྲོར། དེ་རྗེས་ཤར་ཁུམ་གཞིས་ཆགས་སློབ་གྲྭ་ནས་དམའ་རིམ་སློབ་སྦྱོང་ཐོན། རིམ་པས་ཀཱ་ཋ་མན་གྲུ་ཏྲི་བྷུ་ཝན་གཙུག་ལག་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་ Tribhuvan University ནས་(MBA) མཐོ་རིམ་སློབ་སྦྱོང་མཐར་སོན། དེའི་རྗེས་སུ་ (Xavier University (Searsolin), Philipines) ནས་(Diploma in Leadership) དང་ (Asian Productivity Organisation (APO), Japan) ནས་ཚོང་འབྲེལ་ཐོག་སློབ་སྦྱོང་གནང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ལོ་སྟོད་ཙམ་དུ་བལ་ཡུལ་དོན་ཁང་དུ་ས་མཚམས་སྣེ་ལེན་འབྲེལ་མཐུད་པའི་འགན་འཁུར་ལོ་བཞི་དང་། བདེ་སྲུང་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་ལོ་དགུ་དང་ཕྱེད་ཀའི་རིང་ཞབས་ཞུ་གནང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ནས་ ༢༠༠༡ བར་དབུས་གཞོན་ཁུ་ལྡན་ཚོགས་ཀྱི་སྐབས་གཉིས་རིང་ཚོགས་གཙོའི་ལས་འཁུར་ཞུས། དེ་རྗེས་སྐབས་ ༡༣ པའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སུ་དབུས་གཙང་ཚོལ་ཁའི་ཁོངས་ནས་བདམས་ཐོན་བྱུང་བ་བཞིན་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་ལས་འཁུར་བཞེས། དེ་བཞིན་བལ་ཡུལ་རྒྱལ་ཡོངས་གདན་ཚོང་ཚོགས་པའི་དྲུང་ཡིག་ལོ་བཅུ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ནས་བཟུང་བལ་ཡུལ་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་བསྐྱེ་གནས་ཁང་གི་དེངས་སྟོན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༣ ནས་ ༡༩༩༥ བར་སམ་ཛོ་ཏ་གསར་ཤོག་གི་རྩོམ་སྒྲིག་པ། དེ་བཞིན་བལ་ཡུལ་ཀཱ་ཋ་མན་གྲུ་ས་གནས་འཐུས་ཚོགས་དང་རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་མི། ས་གནས་གཞོན་ནུའི་ཚོགས་གཙོ། (Philippines) ནང་དུ་སློབ་སྦྱོང་གནང་སྐབས་རྒྱལ་ཁབ་ཉི་ཤུའི་སློབ་གཉེར་བའི་ཚོགས་གཙོ་དང་ལོ་འཁོར་གསར་ཤོག་གི་རྩོམ་སྒྲིག་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ནས་ ༢༠༠༡ བར་དབྱིན་ཡུལ་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་པའི་ཚོགས་མི་བཅས་གནང་ཡོད། དབུས་གཞོན་ཁུ་ལྡན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་གནང་སྐབས་བོད་ཀྱི་རྩ་དོན་ཆེད་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་ས་ལྡི་ལི་དང་། སྲུད་སི་གྲོང་ཁྱེར་ (Geneva) བཅས་སུ་ཟས་བཅད་ངོ་རྒོལ་ལས་འགུལ་གྱི་སྣེ་ཁྲིད་དང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་སྡིངས་ཆ་མང་པོའི་ཐོག་བོད་དོན་གཏམ་བཤད་ཐེངས་མང་གནང་ཡོད། དེ་བཞིན་བལ་ཡུལ་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་བསྐྱེ་གནས་ཁང་གི་འགན་འཁུར་འོག་ཤཱགོང་ས་མཆོག་གི་མཛད་རྣམ་བལ་པོའི་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཏེ་འགྲེམས་སྤེལ་དང་། བལ་ཡུལ་སྲིད་བློན་དང་བློན་ཆེན་ཁག་གིས་གཙོས་གནད་ཡོད་མི་སྣ་གདན་ཞུས་ཀྱིས་བོད་དོན་སྐོར་ལ་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་མང་གོ་སྒྲིག་དང་བལ་ཡུལ་གནད་ཡོད་མི་སྣ་འགའ་ཙ་སར་གདན་འདྲེན་ཞུས། བལ་ཡུལ་དོན་ཁང་འོག་དེབ་སྐྲུལ་ཡོད་པའི་ཏི་མ་ལ་ཡའི་སྤྱི་ཚོགས་ཞབས་ཞུ་ཚོགས་པའི་དྲུང་ཆེ་དང་། ལུམ་བི་ནི་ཐེབས་རྩ་ཞེས་པའི་ཚོགས་པའི་དྲུང་ཆེ། བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་བསྐྱེ་གནས་ཁང་བཅས་ཀྱི་འགན་འཁུར་གྱིས་བོད་དོན་ཐོག་ཡིག་ཆ་ཁག་བལ་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཏེ་འགྲེམས་སྤེལ་དྲིལ་བསྒྲགས་དང་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་མང་གོ་སྒྲིག་ཞུས་གནང་། ལྗོ་ཨ་པ་རི་ཀ་དང་། ཐེ་ཝན་སོགས་སུ་མགྲོན་འབོད་ལྟར་བོད་དོན་ཐོག་གཏམ་བཤད་གནང་། དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་ཚོང་འབྲེལ་ལྡན་ཚོགས་ཐེངས་དང་པོའི་ཚོགས་གཞོན་སོགས་ཀྱི་འགན་འཁུར་ཕྲུག་ལས་གནང་ཡོད། མདོར་ན་ཁོང་ནི་སྐུ་ཚེ་ཧྲིལ་པོར་བོད་བསྟན་སྲིད་མི་

རིགས་དང་བཅས་པར་སྲི་ཞུ་ཞབས་འདེགས་ལྷག་བསམ་གྱི་འཇུག་སྒོ་ཆེར་བསྐྱེད་ཡུན་རིང་གནང་མཁན་མཛད་རྗེས་ཅན་ཞིག་ཡིན།

གྲོས་ཚོད།

སྐུ་གཤེགས་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཛད་རྗེས་ལ་ཡི་རངས་བསྔགས་བརྗོད་ཞུ་རྒྱུ་དང་། དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་རབས་ཀུན་ཏུ་བྱས་བསགས་སྡིག་ལྟུང་རྣམས་བྱང་ཞིང་དག་ནས་དལ་རྟེན་རིམ་བརྒྱུད་ཀྱིས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ལ་མྱུར་དུ་རེག་པའི་སྨོན་འདུན་དང་། ཤུལ་ལུས་བཟའ་ཟླ་དང་བུ་ཕྲུག་གཉེན་ཉེ་ཉོས་བཅས་རྣམས་ལ་ཐུགས་གསོ་ཞུ་རྒྱུ་བཅས་ཀྱི་གྲོས་ཆོད་དུ། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ཟླ་ ༠༣ ཚེས་ ༡༨ ལ།།

གོང་གསལ་གྲོས་ཆོད་འདི་བཞིན་སྐབས་ ༡༧ པའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གྲོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་ ༢ པའི་ཐོག་སྤྱི་མོས་ཀྱིས་གཏན་འབེབས་གནང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༨ ལ།།

[illegible] ༢༠༢༢།༡༧།༣།༧

བོད་ནང་གི་ཛ་དྲག་གནས་སྟངས་ཐོག་གཞུང་འབྲེལ་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཀྱི་གྲོས་ཆོད།

སྔོན་གླེང་།

༄༅། །བོད་གངས་ཅན་གྱི་ཞིང་འདིར་ཕྱི་ལོའི་སྔོན་དུ་ལོ་གྲངས་ ༡༢༧ ལ་རྒྱལ་པོ་ཐོག་མ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་རྒྱལ་ཁྲིར་མངའ་གསོལ་ནས་སྤུར་རྒྱལ་བཙན་པོའི་རྒྱལ་རབས་དབུ་བརྙེས་པ་དང་། དེ་ནས་རིམ་པས་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དབོན་རྣམ་གསུམ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བཙན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་མངའ་ཐང་རྒྱས་པ་མཛད་དེ་ཤར་གླིང་དབུས་མའི་ནང་སྟོབས་ཆེན་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད་པ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱིས་བདེན་དཔང་བྱས་ཡོད། དེ་རྗེས་ས་སྐྱ་དང་། ཕག་གྲུ། རིན་སྤུངས། སྡེ་པ་གཙང་པ། དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་བཅས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་མངའ་དབང་བསྐྱར་ཏེ་ལོ་རྒྱུས་ཡུན་རིང་ལྡན་པའི་བོད་རྒྱལ་ཁབ་འདི་ཉིད་ཆོས་དང་། སྐད་ཡིག རིག་གཞུང་བཅས་ཀྱིས་ཕྱུག་པའི་ཁྱིམ་མཚེས་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་དང་ཕྱི་འབྲེལ་གྱི་སྲིད་བྱུས་ཀྱང་ཡོད་པའི་རང་དབང་རང་བཙན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོར་གནས་ཡོད་པ་བསྙོན་མེད་ཡིན།

འོན་ཀྱང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༩ ལོར་རྒྱ་ནག་དམར་གཞུང་གིས་བོད་ལ་དྲག་པོའི་བཙན་འཛུལ་བྱས་ཏེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་བོད་ཀྱི་སྟོད་བཙུད་ཡོངས་རྫོགས་བཙན་བཟུང་བྱས་ནས་བོད་མིའི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་སྐྱི་ནོར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་བཙན་བྱོལ་ལ་ཕེབས་དགོས་བྱུང་བ་དང་། གང་གི་ཕེབས་རྗེས་སུ་ཆོས་བརྒྱུད་ཁག་གི་བླ་ཆེན་རྣམ་པ་དང་བོད་གཞུང་གི་ལས་སྣེ་འཛིན་མཁན་ཁག་ཅིག་དང་བོད་མི་ཁྲི་བརྒྱད་ཙམ་བཙན་བྱོལ་དུ་ཕེབས་འགྱོར་བྱུང་ཡོད། དུས་སྐབས་སྔ་རྗེས་སུ་བོད་ནང་རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་མི་འབུམ་བཅུ་གཉིས་ལྷག་དུས་མིན་རྐྱེན་འདས་སུ་བཏང་ཡོད་པ་དང་། དགོན་སྡེ་གྲྭ་ཚང་ ༦༠༠༠ ལྷག་གཏོར་བཤིག་བཏང་བ། སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་རིགས་དང་། ཕྱག་དཔེ་རྩ་ཆེན་རིགས་མེར་བསྲེགས་བཏང་བ་སོགས་སྡུག་སྦྱོང་ཚད་མེད་བཏང་སྟེ་བོད་མི་རྣམས་ཆེས་ཡང་བའི་དཀའ་སྡུག་ཚད་ལས་འདས་པ་མྱོང་དགོས་བྱུང་བའི་དུས་སྐབས་སྐྱི་གཡའ་བ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད།

རྒྱ་གཞུང་གིས་ད་བར་བོད་བཙིངས་འགྲོལ་དང་། དམངས་གཙོ་བཅོས་བསྒྱུར། རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཟེར་བ་སོགས་མིང་བྱང་སྣ་ཚོགས་འོག་བོད་ཀྱི་སྟོད་བཙུད་གཉིས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་ལ་ཉམས་གྱུད་ཚད་མེད་བཏང་སྟེ། བོད་མི་རྣམས་ལ་རྒྱལ་གཅེས་ཆོས་གཅེས་ཀྱི་སློབ་གསོ་སོགས་བསམ་བློའི་རང་དབང་ལ་ཐབས་ལམ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཅོས་བསྒྱུར་བཏང་བ། དེ་བཞིན་རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་ནང་ལྕགས་ལམ་གསར་བསྐྲུན་དང་། གནམ་ཐང་གསར་རྒྱག འགྲུལ་ལམ་གསར་བཟོ་དང་རྒྱ་སྐྱེད་སོགས་ལ་བསྟུད་དེ་བོད་ནང་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་འཛུགས་བསྐྲུན་ཕྱེལ་ཡོད་ཚུལ་སྒྲོག་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་། དོན་དུ་མཐའ་སྲུང་དམག་གི་ལས་གཞི་རྒྱ་སྐྱེད་དང་། རྒྱ་མིའི་མི་འབོར་སྤོ་ཤུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་བ། བོད་ནང་གི་རང་བྱུང་གཏེར་ཁ་བསྔོག་འདོན་དང་། ནགས་ཚལ་གཅོད་འབྲེག་སོགས་རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་ལ་གཏོར་བཅོམ་ཚད་ལས་བརྒལ་བ་བཏང་དང་གཏོང་བཞིན་ཡོད་ནའང་བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་རང་མི་རིགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་། སྐད་ཡིག་རིག་གཞུང་ལ་གཅེས་འཛིན་ནམ་ཡང་དོར་མེད་ཅིང་བློས་གཏོང་ཆེན་པོས་རྒྱུན་འཛིན་གནང་བཞིན་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ཟླ་ ༨ ཚེས་ ༢༨ དང་ ༢༩ ཉིན་གྲངས་གཉིས་རིང་བོད་ལྗོངས་ལས་དོན་སྐོར་གྱི་བཞུགས་མོལ་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་བདུན་པ་ཟེར་བ་པེ་ཅིང་དུ་ཚོགས་ཤིང་། ཚོགས་འདུའི་ཐོག་རྒྱ་ནག་གི་སྲིད་འཛིན་ཞི་ཅིན་ཕིང་གིས། དུས་རབས་གསར་པའི་ནང་ངེས་པར་དུ་སེམས་རྒྱལ་གོང་བུ་གཅིག་གྱུར་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་དགོས་པ། མཐའ་མཚམས་སྐྱོང་བར་སྔོན་ལ་བོད་བརྟན་ལྷིང་ཡོང་བར་བྱེད་དགོས་པ། མི་རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་ལ་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་དགོས་པ། མང་ཚོགས་ལ་སློབ་གསོ་དང་ཁྲིད་སྟོན་བྱེད་དགོས་པ། ཁ་བྲལ་ལ་རྡོ་རྒོལ་བྱེད་དགོས་པ། བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་དེ་ཀྲུང་གོ་ཅན་དུ་འགྱུར་བར་སྐུལ་འདེད་གཏོང་དགོས་པ་བཅས་ཀྱི་གཏམ་བཤད་ཕྱེལ་ཡོད། དེ་དག་མདོར་དྲིལ་ན་བོད་མི་ཆོས་རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་ཚོགས་པར་ཡིད་ཆེས་དང་བློས་འགེལ་ཡོང་ཐབས་ཀྱི་སྲིད་བྱུས་ཁོ་ན་སྤེལ་དགོས་པ་བརྗོད་བཞིན་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལོར་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་སྲིད་སྐྱི་ཁྲབ་ཁང་ཟེར་བས"ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ ནས་བོད་ཕྱོགས་སུ་གུ་ཡངས་དང་འཛུགས་བསྐྲུན་འཕེལ་རྒྱས"ཞེས་རྒྱབ་ཤ་དཀར་པོ་ཟེར་བའི་དེབ་བཏོན་པའི་ནང་བོད་ནང་ལོ་ངོ་ ༧༠ རིང་རྨང་གཞིའི་འཛུགས་བསྐྲུན་ཡར་རྒྱས་དང་། ཆོས་དད་རང་དབང་། ཤེས་ཡོན་འཕེལ་རྒྱས། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གནས་བབ་རྒྱ་ནག་དང་ཁ་བྲལ་ཐབས་མེད་པའི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཡིན་ཚུལ་གྱིས་མི་བདེན་རྫུན་སྒྲིག་གི་ཁུངས་ལུང་མེད་པའི་ཁྲབ་བསྒྲགས་བྱེད་བཞིན་ཡོད། དོན་དངོས་ལ་བོད་ནང་དུ་གཞི་རྩའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གང་ཡང་མེད་པ་དང་། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སློབ་ཁྲིད་དང་། རིག་གཞུང་། ཁོར་ཡུག་བཅས་ལ་བདག་གཅེས་ཀྱི་ལས་འགུལ་སྤེལ་མཁན་རྣམས་ལ་རྒྱ་གཞུང་ནས་ཁྲིམས་འགལ་དུ་བརྩིས་ཏེ་ཉེས་མེད་བཙོན་འཛུག་བྱེད་བཞིན་པ། དགོན་སྡེ་ཁག་ཏུ་རང་ལོ་ ༡༨ མ་ཟིན་ན་གྲྭ་བཙུན་དུ་འཛུལ་ཞུགས་མི་ཆོག་པ་དང་། དགོན་པའི་ཉེ་འགྲམ་དུ་ལས་དོན་རུ་ཁག་ཟེར་བ་ཆེད་འཛུགས་ཀྱིས་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་ཁག་ལ་སྣང་ས་འཛིན། འདུ་ཁང་ནང་༧གོང་ས་མཆོག་གི་སྐུ་པར་ཙམ་ཡང་སྒྲིག་གཤོམ་མི་ཆོག་པ་དང་། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་རྒྱ་གཞུང་གི་འགོ་ཁྲིད་རྣམས་ཀྱི་འདྲ་པར་བཙན་གྱིས་སྒྲིག་གཤོམ་བྱེད་དགོས་པ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༧ ལོར་བཀའ་རྩ་ཨང་ལྔ་པའམ་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་སྤྲུལ་སྐུ་ཡང་སྲིད་དོ་དམ་བྱ་ཐབས་ཟེར་བའི་སྒྲིག་སྲོལ་བཟོས་པ་སོགས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་མ་ཐུན་མིན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་རྣམས་ལ་རྩིས་མེད་རྫོག་རོལ་བཏང་དང་གཏོང་བཞིན་པ་བཅས་ནས་ཆོས་དད་རང་དབང་མེད་པ་ཤེས་ཐུབ། རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་འཕྱོག་བཤད་ཀྱིས་བོད་ནང་བཙན་འཛུལ་དང་བོད་བཙན་བཟུང་བྱས་པ་དེ་ཉིད་ཁྲིམས་མཐུན་ཡོང་ཐབས་ལ་འབད་བརྩོན་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དངོས་བདེན་གང་ཡང་སླུ་བ་མི་ཐུབ།

འདས་པའི་ལོ་ངོ་ ༧༣ རིང་རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་མི་རིགས་རིག་གཞུང་དང་བཅས་པ་རྩ་མེད་བཟོ་བཞིན་པ་དང་། བོད་མིའི་འགྲོ་འདུག་སྤྱོད་གསུམ་དང་། ཡུལ་སྲོལ་གོམས་གཤིས་བཅས་པར་དམ་དྲག་ཆེ་རུ་བཏང་བར་བརྟེན་བོད་མི་ཚོས་ཞི་རྒོལ་རིམ་པ་བྱས་ཤིང་། ལྷག་པར་དུ་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༨ ལོར་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་ནས་ས་ཁྱི་ཞི་རྒོལ་ཆེན་མོའི་ལས་འགུལ་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བ་སྤེལ་བས། སྐབས་དེར་རྒྱ་གཞུང་ནས་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་ཁྲིམས་ཡིག་དང་ཡོངས་སུ་འགལ་ཏེ་བོད་མི་རྣམས་འཛིན་བཟུང་བཀག་ཉར་དང་། བཙོན་འདུག་མི་སྤྱོད་ལས་འདས་པའི་གཅར་རྡུང་དང་སྡུག་སྦྱོང་མནར་གཅོད་ཚད་མེད་བཏང་ཡོད་པ་མ་ཟད། བོད་མི་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་གྱུར་པ་དང་། བོད་མི་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོ་དམར་གསོད་བཏང་ཡོད། དེ་བཞིན་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ལོར་གྲྭ་བཀྲ་ཤིས་ལགས་ཀྱིས་རང་ལུས་མེར་བསྲེགས་བཏང་གནང་བ་ནས་བཟུང་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༢༥ ཉིན་ན་གཞོན་གཞས་པ་ཚེ་དབང་ནོར་བུ་ལགས་ཀྱིས་རང་ལུས་མེར་བསྲེགས་བཏང་གནང་བཅས་གཞིས་ལུས་བོད་མི་སེར་སྐྱ་གྲངས་ ༡༥༦ ནས་རང་ལུས་མེར་བསྲེགས་ཀྱིས་ཚད་མཐོ་བའི་ཞི་བའི་ངོ་རྒོལ་གནང་སྟེ། ''རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་བོད་ལ་གདན་འདྲེན་ཞུ་དགོས། བོད་ལ་རང་དབང་དགོས།'' ཞེས་དང་། ཡང་ཁག་ཅིག་ནས་བོད་རང་བཙན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐད་འབོད་གནང་ཡོད་རུང་། རྒྱ་གཞུང་ནས་བོད་མི་རྣམས་ཀྱི་མངོན་འདོད་བསྒྲུབ་རྒྱུ་ལྟ་ཞོག་བོད་དང་བོད་མིར་འཛིན་པའི་སྲིད་བྱུས་ལ་ད་ལྟའི་བར་དུ་བཟང་ཕྱོགས་ཀྱི་འགྱུར་བ་གང་ཡང་བཏང་མེད་ཅིང་། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་བོད་མིའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་། སྨྲ་བརྗོད་རང་དབང་། བོད་མིའི་ཆོས་དད་རང་དབང་ལ་རྩིས་མེད་རྫོག་རོལ་བཏང་བ། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སྦྱོང་སྤྱོད་ལ་དམ་དྲག་ཤུགས་ཆེར་བྱེད་བཞིན་པའི་ཁར་སྤྱི་སྐད་ཅེས་རྒྱ་སྐད་བཙན་གྱིས་སྦྱོང་སྤྱོད་བྱེད་དུ་འཛུགས་པ། བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ཀྱང་གོ་ཅན་དུ་བསྒྱུར་བའི་ཁ་ཕྱོགས་ཤུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་བཞིན་ཡོད་པས་རང་རེས་ཁ་ཚ་དགོས་གཏུགས་ཀྱི་གནོད་ལེན་བྱ་གཞི་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད།

བོད་ནང་དམ་དྲག་གིས་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཇི་བཞིན་ཤེས་ཐབས་དཀའ་བ་དང་། བོད་ནང་གི་བོད་མིས་ཕྱི་ཕྱོགས་ལ་འབྲེལ་བ་བྱས་པར་བསྟད་དེ་བཙོན་འཛུག་བཀག་བསྐྱིལ་སོགས་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པར་བརྟེན། ཨ་རིའི་རང་དབང་ཁང་པའི་སྙན་ཐོར་ལོ་བསྟུད་མར་བོད་ནི་ཕྱི་མི་བསྐྱོད་མི་ཆོག་པའི་འཛམ་གླིང་ནང་གི་ཡུལ་ལུང་གཉིས་པ་དེར་ངོས་འཛིན་བྱས་ཡོད། དུས་སྐབས་གང་དུའང་བོད་ནང་དུ་གསར་འགོད་པ་དང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཆབ་སྲིད་མི་སྣ་སོགས་རང་དབང་གིས་འགྲོ་བསྐྱོད་བཀག་སྡོམ་དང་། གལ་སྲིད་རེ་ཟུང་བསྐྱོད་ཆོག་ཚེ་དེར་རྒྱ་གཞུང་གི་གཞུང་འབྲེལ་མི་སྣས་མཉམ་ཁྲིད་ཀྱི་དོ་དམ་འོག་བསྐྱོད་དགོས་པ་མ་ཟད། རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་དེ་འབྱོར་འབྲིང་གི་སྤྱི་ཚོགས་དང་། ཤེས་དཔལ། ཞི་མཐུན། མཛེས་སྡུག་བཅས་ཀྱིས་ཕྱུག་པའི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་དེང་རབས་ཅན་གྱི་བོད་ལྗོངས་གསར་པ་ཞིག་འཛུགས་སྐྲུན་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱང་། དོན་དུ་ཁ་ཞེ་མི་མཐུན་པའི་བྱ་སྤྱོད་ཁོར་སྤེལ་བཞིན་ཡོད་པ་རྒྱུན་ལྡན་ལྟ་བུ་ཆགས་ཡོད།

དེ་ཡང་དཔེར་ན། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ཟླ་ ༡༢ ནང་རྒྱ་གཞུང་གིས་ཁམས་བྲག་མགོ་དགའ་ལྡན་རབ་བརྟན་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་དགོན་པའི་ཐུབ་དབང་གི་སྐུ་བརྙན་མཐོ་ཚད་ཁྲུ་དགུ་བཅུ་གོ་དགུ་ཅན་ཞིག་དང་། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོའི་སྐུ་བརྙན་ཁྲུ་ ༣༠ ཅན་ཞིག་མ་ཧེ་དུང་འཁོར་བཞི་བཅུ་ཞེ་ལྔ། དགོན་པའི་སློབ་གྲྭ་དང་། གྲྭ་ཤག་འགའ་བཅས་གཏོར་བཤིག་བཏང་ཡོད་པ་མ་ཟད། སྔར་ཡང་ཁམས་བྲག་མགོ་ཁུལ་གྱི་སྙིང་མ་ཆ་ནང་དགོན་དུ་གུ་རུའི་སྐུ་བརྙན་ཐོག་བརྩེགས་གསུམ་ཅན་ཞིག་ཀྱང་གཏོར་བཤིག་བཏང་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ཟླ་ ༡༡ ནས་བཟུང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་སློབ་གསོ་དང་ཡར་རྒྱས་སོགས་ལ་བསྟད་དེ་བྲག་མགོ་ཁུལ་གྱི་མི་མང་ལ་མི་སྤྱོད་ལས་འདས་པའི་གཉའ་གནོན་གྱི་སྡུག་སྦྱོང་མནར་གཅོད་བཏང་དང་གཏོར་ཤུལ་ཡིན་པ་མ་ཟད། བྲག་མགོ་དགོན་པའི་མཁན་པོ་དཔལ་དགའ་དང་། ཕྱག་མཛོད་ཉི་མ། གྲྭ་བསྟན་འཛིན་ཉི་མ། གྲྭ་བཀྲ་ཤིས་རྡོ་རྗེ། དེ་བཞིན་སྐུ་བརྙན་གྱི་རྗེ་བཀོས་པ་ལྷ་མོ་གཡང་སྐྱབས་དང་། ནོར་པ་ཚེ་རིང་བསམ་གྲུབ་སོགས་འཛིན་བཟུང་བཀག་ཉར་བྱས་ཡོད། བྲག་མགོ་ཁུལ་དུ་གཏོར་བཤིག་བཏང་བའི་སྐུ་བརྙན་གྱི་པར་རིགས་དང་རང་གི་རྩ་བའི་བླ་མ་ཀ་གོང་ས་ཀ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་སྐུ་པར་ཡོད་མེད་ས་གནས་ཡུལ་མི་རྣམས་ཀྱི་ཁ་པར་ལ་སྟོག་བཤེར་སོགས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་དྲག་གནོན་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ཟླ་ ༨ ཚེས་ ༡༥ ཉིན་བྲག་མགོ་རྫོང་གནས་ནང་དགོན་པའི་གྲྭ་བསྟན་འཛིན་ནོར་བུ་དང་། དབང་ཆེན་ཉི་མ་བཅས་འཛིན་བཟུང་བྱས་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༢༠ ཡས་མས་ཤིག་ལ། བོད་ཡུལ་ནང་རྒྱལ་ཐང་རྫོང་ཡང་ཐང་སྐྱེ་བ་ནས་ཡིན་པའི་བོད་རིགས་གཞོན་ནུ་བློ་ལྡན་དང་། ཤེས་རབ་གཉིས་རྒྱ་ནག་ཉེན་རྟོག་པས་འཛིན་བཟུང་བྱས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ཟླ་དང་པོའི་ནང་བྲག་མགོར་རྒྱ་གཞུང་ཉེན་རྟོག་པས་ཆབ་མདོ་བྲག་གཡབ་རྫོང་གི་བོད་མི་ནོར་མཚོ་དང་། ཨ་བཟང་། རྡོ་ཁྲ་བཅས་གནས་སྐོར་ལ་བསྐྱོད་དེ་ཕྱིར་ལོག་སྐབས་བོད་མི་དེ་དག་གི་ཁ་པར་སྟོག་བཤེར་བྱས་ཏེ་ཁ་པར་ནང་ཆབ་སྲིད་དང་འབྲེལ་བའི་འདྲ་པར་ཉར་ཚགས་བྱས་ཡོད་ཚུལ་གྱིས་འཛིན་བཟུང་བཀག་ཉར་བྱས་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ཟླ་དང་པོའི་ཚེས་ཤར་ཅམ་ལ་བྲག་མགོ་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་བཀྲ་ཤིས་རྡོ་རྗེ་འཛིན་བཟུང་བྱས་ཡོད།

དེ་བཞིན་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༢༦ ཉིན་བོད་མི་རྩོམ་པ་པོ་གྲགས་ཅན་སློ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་རྒྱ་ནག་ཉེན་རྟོག་པས་གློ་བུར་དུ་ཁྲིན་ཏུའུ་གྲོང་ཁྱེར་ནས་འཛིན་བཟུང་བཀག་ཉར་བྱས་ཏེ་གར་ཡོད་ཆ་མེད་དུ་གྱུར་ཡོད་པ་དང་། དེ་རྗེས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ཟླ་ ༡༢ པའི་ནང་གནས་ཚུལ་ཕྱིར་ཐོན་སྐབས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༣ ཉིན་ལྷ་སའི་འབྲིང་རིམ་མི་མང་ཁྲིམས་ཁང་ཟེར་བ་ནས་ཁོང་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ཁ་བྲལ་གྱི་ཉེས་བཙུགས་ཐོག་ལོ་བཅུ་བཙོན་འཇུག་བྱ་རྒྱུའི་ཁྲིམས་ཐག་བཅད་ཡོད། དེ་སྔ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༨ ལོར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཧ་བ་ཁུལ་དུ་རྒྱལ་གཅེས་ཆོས་གཅེས་ཞེས་པའི་ལས་འགུལ་སྤེལ་སྐབས་ཁོང་གིས་སྒེར་ཉེར་ཀ་གོང་ས་ཀ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་སྐུ་པར་བཤམས་ཡོད་ལུགས་བརྗོད་དེ་བཙོན་འཇུག་ལོ་གསུམ་རེ་བྱས་ཡོད་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༨ ལོའི་ས་བྲེ་ཞི་ཀྲོལ་ཆེན་མོའི་སྐབས་ལྷ་སར་རྒྱ་ནག་གི་ཉེན་རྟོག་པས་ཁོང་འཛིན་བཟུང་བྱས་ནས་ལོ་ངོ་གཅིག་ཙམ་རིང་བཀག་ཉར་བྱས་ཡོད། གོང་གསལ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་བར་བོད་མི་གྲངས་ ༡༧ ཙམ་ཉེས་མེད་འཛིན་བཟུང་དང་བཀག་ཉར་བཙོན་འཇུག་བཅས་བྱས་ཡོད།

དེ་བཞིན་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ཟླ་ ༧ ཚེས་ ༢༢ ཉིན་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་རྩ་འཛུགས་ལྷུའུ་ཟེར་བ་ནས་གུང་བྲན་ཏང་ཡོན་གྱིས་ཆོས་ལ་དད་པ་མི་བྱེད་པའི་བྱ་སྤྱོད་ཚད་གཞི (ཚོད་ལྟའི་ལག་བསྟར) ཞེས་པའི་སྒྲིག་གཞི་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས་ཏེ་བོད་ནང་ཏང་ཡོན་ཟེར་བའི་བོད་རིགས་རྣམས་གུང་བྲན་ཏང་ཟེར་བའི་བཀའ་ལ་ཉན་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་དགོས་པ་དང་། ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་གང་ཡང་བྱེད་མི་ཆོག་པའི་བཙན་ཤེད་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ཉེ་སྔོན་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཟེར་བའི་ཁོངས་བོད་མི་རྣམས་ཀྱི་ཁ་པར་ནང་རྒྱུན་དུ་ནས་སྐད་ཆ་བཤད་པ་དང་པར་རིས་གཏོང་རེས་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་ཞིབ་བཤེར་ཆེད་སྡེ་ཚན་གསར་པ་ཆེད་བཙུགས་ཀྱིས་ཞིབ་བཤེར་འཕྲུལ་ཆས་ནང་བོད་མི་མི་རེ་རེའི་ཁ་པར་ཨང་གྲངས་བཙུག་ནས་ཞིབ་བཤེར་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་སོགས་ནི་བོད་མི་རྣམས་ལ་འགྲོ་བ་མིའི་གཞི་རྩའི་ཐོབ་ཐང་ཡེ་ནས་མེད་པ་གསལ་པོ་ཡིན།

དེ་ལྟར་གཞིས་ལུས་སྤྱན་ཟླ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་གཞུང་གི་གཅའ་གནོན་དང་བསླུ་བྲིད་ཀྱི་སྲིད་ཇུས་རིམ་པ་སྤེལ་བར་མགོ་བོ་ནམ་ཡང་མི་སྒྲུར་བར་སེམས་ཤུགས་ཆེར་བསྐྱེད་དང་། བློས་གཏོང་ཆེན་པོས་ལས་འགྲུལ་སྤེལ་བ་རྣམས་ཚུད་ཟོས་ནམ་ཡང་མི་འགྲོ་བར་སེམས་ཤུགས་བསྐྱེད་གཞི་ཞིག་ཏུ་གྱུར་བས། བོད་མི་ཡོངས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་བདེན་མཐའ་གསལ་ཐབས་ཆེད་འབད་བརྩོན་སྔར་ལྷག་ཞུ་དགོས་པ་དང་། བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་དང་། ཚོགས་པ་སྐྱིད་སྡུག་ཁག མི་སྒེར་སོགས་ནས་ལས་འགྲུལ་སྤེལ་དང་སྤེལ་མུས་ཡོག བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གྲོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་རིམ་པའི་ནང་དུ་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཀྱི་གྲོས་ཆོད་རིམ་པ་བཞག་ཡོད་ལ། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲོན་ཡོངས་ནས་ཀྱང་བོད་དོན་ཐོག་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོས་གཞུང་འབྲེལ་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་གྲོས་ཆོད་བཞག་པ་དང་། བསྒྲགས་གཏམ་སྤེལ་བ། སེམས་འཚབ་ཡོད་པའི་གཏམ་བཤད་གནང་བས་མཚོན་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་བོད་ནང་དུ་དམ་དྲག་ཅན་གྱི་སྲིད་ཇུས་མགྱོགས་ནས་མྱུར་དུ་མཚམས་འཇོག་དགོས་པའི་རེ་འདུན་དང་། བོད་རྒྱའི་དཀའ་རྙོག་སེལ་ཆེད་〃གོང་ས་མཆོག་གི་སྐུ་ཚབ་དང་ལྷན་གྲོས་མོལ་གནང་དགོས་པའི་འབོད་སྐུལ་ཡང་ཤུགས་ཆེ་གནང་བཞིན་ཡོད། ད་ཐེངས་སྐབས་ ༡༧ པའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གྲོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་གཉིས་པ་འདིའི་ཐོག་ནས་ཀྱང་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་དང་འབྲེལ་གལ་ཆེའི་གྲོས་ཆོད་ཅིག་འཇོག་དགོས་པར་མཐོང་།

གྲོས་ཆོད།

༡། རྒྱ་ནག་དམར་གཞུང་གི་བཙན་འཛུལ་དྲག་གནོན་གདུག་རྩུབ་འོག་བོད་བསྟན་སྲིད་མི་རིགས་ཆེད་ལུས་སྲོག་ཡོངས་སྤྲོད་དང་བཅས་པ་བློས་གཏོང་གནང་བའི་རྒྱལ་གཅེས་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་ཡོངས་ཀྱི་ལྷག་བསམ་དང་སྙིང་སྟོབས་ལ་ཡི་རངས་དང་། འཕགས་མཆོག་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་གདུལ་ཞིང་བོད་གངས་ཅན་ལྗོངས་སུ་སྐྱེས་ཤིང་བོད་བསྟན་སྲིད་ཆེད་རྨད་བྱུང་མཛད་རྗེས་འཇོག་གནང་ཡོང་བའི་སྨོན་འདུན་དང་ཤུལ་ལུས་ནང་མི་ཉེ་སྐོར་བཅས་ཡོངས་ལ་ཐུགས་གསོ་ཞུ་རྒྱུ།

༢། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལོར་ཁམས་བྲག་མགོའི་ཕྱོགས་སུ་དགའ་ལྡན་རབ་བརྟན་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་དགོན་པའི་ཐུབ་དབང་གི་སྐུ་བརྙན་མཐོ་ཚད་ཁྲུ་དགུ་བཅུ་གོ་དགུ་ཅན་ཞིག་དང་། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོའི་སྐུ་བརྙན་ཁྲུ་ ༣༠ ཅན་ཞིག མ་ཎི་དུང་འཁོར་བཞི་བཅུ་ཞེ་ལྔ། དགོན་པའི་སློབ་གྲྭ་བཅས་གཏོར་བཤིག་བཏང་ཡོད་པ་མ་ཟད། བྲག་མགོ་ཁུལ་གྱི་སྙིང་མ་ཆ་ནང་དགོན་དུ་གུ་དུའི་སྐུ་བརྙན་ཐོག་བརྩེགས་གསུམ་ཅན་ཞིག་ཀྱང་གཏོར་བཤིག་བཏང་བ་བཅས་ནི་རྒྱ་གཞུང་གིས་སྔར་ཡང་གདུག་རྩུབ་ཅན་གྱི་རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་ལས་འགྲུལ་བསྐྱར་ལོག་བྱེད་བཞིན་པ་དེ་རིགས་འཕྲལ་དུ་མཚམས་འཇོག་དགོས་པ་དང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་དྲིལ་བསྒྲགས་དང་འབྲེལ་རྒྱ་གཞུང་གི་བྱ་སྤྱོད་དེ་དག་ཐེར་འདོན་བྱེད་དགོས།

༣། པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་ ༡༡ པ་དགེ་འདུན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་། རྟོགས་པ་པོ་གྲགས་ཅན་སློ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་སོགས་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་བཙོན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་སྲོག་ལ་འགན་ཁུར་དགོས་པ་མ་ཟད། བཙོན་ནས་གློད་གྲོལ་གྱིས་ཁོང་རྣམ་པའི་འགྲོ་བ་མིའི་གཞི་རྩའི་ཐོབ་ཐང་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྤྲོད་བཙུག་དགོས་པ་བཅས་སྐུལ་བྱ་རྒྱུ་དང་། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འགན་འཛིན་ལྕམ་སྐུ་མི་ཤེལ་བྷ་ཤེ་ལེཊ་ (Michelle Bachelet)མཆོག་འདི་ལོའི་ཕྱི་ཟླ་ ༥ པའི་ནང་ཤར་ཏུར་ཀི་སི་ཐན་དུ་གཟིགས་སྐོར་སྐད་ཆེད་ཕེབས་གནང་གཏན་འཁེལ་བ་བཞིན་བོད་ནང་དུའང་ཕེབས་ཐབས་གནང་དགོས་པའི་འབོད་སྐུལ་ཞུ་རྒྱུ།

༤། བོད་ནི་ལོ་རྒྱུས་གནས་བབ་ཐོག་ནས་རྒྱ་ནག་གི་ཆ་ཤས་ནམ་ཡང་མིན་ནའང་ད་ལྟའི་འཆར་བོད་རྒྱའི་དཀའ་རྙོག་སེལ་བའི་ལྡེ་མིག་ལྟ་བུ་ནི་སྤྱི་ནོར་〃གོང་ས་〃སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དགོངས་བཞེད་བཞིན་བོད་རྒྱ་གཉིས་ཕན་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་ཇུས་ལག་བསྟར་བྱས་ཏེ་བོད་རྒྱ་གྲོས་མོལ་གྱིས་ཞི་འགྲིག་ཡོང་ཐབས་བྱ་དགོས།

༥། བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་། རིག་གཞུང་། སྐད་ཡིག་རྣམས་ལོ་དོ་སྟོང་ཕྲག་མང་པོའི་རིང་བོད་མི་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་མཚོན་ཐུབ་པའི་གཅེས་ནོར་རིན་ཐང་བྲལ་བ་ཞེ་གཅིག་ཆགས་ཡོད། རྒྱ་གཞུང་ནས་དེ་དག་ལ་གུས་བརྩི་དང་རིན་ཐང་ངོས་འཛིན་གྱིས་སློབ་ཁྲིད་ལས་གཞི་རྒྱ་བསྐྱེད་དང་། ནང་ཆོས་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་རྣམས་ལ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བསྲེ་ལྷད་མེད་པ་གནས་ཐབས་བྱ་དགོས། གལ་སྲིད་རྒྱ་གཞུང་ནས་མུ་མཐུད་དེ་དག་ལ་རྩིས་མེད་རྫོག་རོལ་བཏང་ཚེ་ཁ་བྲལ་རིང་ལུགས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་ངོ་མ་ནི་རྒྱ་གཞུང་རང་ཉིད་ཀྱི་དབང་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤེལ་བར་ངོས་འཛིན་བྱ་རྒྱུ།

༦། བོད་རང་བཙན་ཤོར་བ་ནས་བཟུང་རྒྱ་གཞུང་གི་བཙན་གནོན་འོག་གཞིས་བཞུགས་བོད་མི་རྣམས་ནི་དམྱལ་བ་མི་ཡུལ་དུ་འཕོས་པ་ལྟ་བུའི་སྡུག་སྦྱོང་མཐར་གཏོད་ཁྲོད་གནས་བཞིན་ཡོད་ནའང་། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྙིང་སྟོབས་དང་། ཆོད་སེམས། ལ་རྒྱ་སོགས་ལ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ལ་རང་རེ་བཙན་བྱོལ་བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་མིག་དཔེ་བླངས་ཏེ། བོད་དོན་བདེན་མཐའ་གསལ་ཐབས་དང་། གཞིས་བྱེས་མཉམ་འཛོམས་ཡོང་ཆེད། བཀའ་སྤྱི་གཉིས་ནས་སྣེ་འཁྲིད་ཀྱིས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་བོད་དོན་ཞུ་གཏུག་གི་ལས་འགུལ་ཞིག་སྤེལ་གནང་རྒྱུ།

༧། རྒྱ་གར་གཞུང་མང་གཉིས་ཀྱིས་བོད་མི་བཙན་བྱོལ་བ་རྣམས་ལ་གཞལ་དུ་མེད་པའི་བཀའ་དྲིན་སྐྱོང་བར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། དེ་བཞིན་རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་གཞུང་དང་། གྲོས་ཚོགས། གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ། མི་སྒེར་བཅས་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཨ་རིའི་གཞུང་དང་གྲོས་ཚོགས་གཙོས་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོས་བོད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ཁྲིམས་ཡིག་དང་། གྲོས་ཆོད་རིམ་པ་གཏན་འབེབས་ཀྱིས་བོད་མིའི་བདེན་དོན་འཐབ་རྩོད་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་སྤུར་ལྷག་གནང་དང་གནང་བཞིན་པར་བཀའ་དྲིན་བླ་མེད་དུ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་བཅས། སྤྱི་མོས་གྲོས་ཆོད་དུ། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༥ ལ།།

གོང་གསལ་གྲོས་ཆོད་འདི་བཞིན་སྐབས་ ༡༧ པའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གྲོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་ ༢ པའི་ཐོག་སྤྱི་མོས་ཀྱིས་གཏན་འབེབས་གནང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༥ ལ།།